

Littafin Daniyel - Lamba Goma Sha Tara

Muhimmancin Kalmar ‘Sa’a’ a Annabce Cikin Littafin Daniyel

Jeff Pippenger

2023-12-14

Kalmar nan “awa” wadda ake samu a cikin Tsohon Alkawari ne kawai a littafin Daniyel, kullum tana da alaƙa da wani irin hukunci. A sura ta uku tana wakiltar dokar Lahadi, tare da mai da hankali a kan tuta da Shadrak, Meshak da Abednego suka wakilta.

A sura ta huɗu yana wakiltar zuwan gargadin saƙon mala’ika na fari a shekara ta 1798. Sa’ad da aka yi amfani da shi a karo na biyu a sura ta huɗu, ya wakilta buɗewar shari’ar bincike a ranar 22 ga Oktoba, 1844. A sura ta huɗu, amfani biyu na kalmar “sa’a” suna wakiltar tarihin saƙonnin mala’iku na fari da na biyu daga 1798 har zuwa 1844. Wannan tarihi shi ne tarihin tsawa bakwai na Ru’ya ta Yohanna sura ta goma. Tsawa bakwai ɗin ana wakiltar su ta wurin lokuta biyu da aka yi amfani da kalmar “sa’a” a sura ta huɗu, sabili da haka kuma suna wakiltar tarihin mala’ika na uku daga 1989 har zuwa dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba.

A cikin sura ta biyar, kalmar “sa’a” ma tana wakiltar dokar Lahadi, amma a can an fi mai da hankali ne a kan ƙarshen mulki na shida na annabcin Littafi Mai Tsarki, wato Amurka, kamar yadda ƙarshen mulki na farko na annabcin Littafi Mai Tsarki, Babila, ya kwatanta. A cikin sura ta uku, an fi mai da hankali ne a kan tuta a cikin tanderun wuta, amma a cikin sura ta biyar an fi mai da hankali a kan ƙaddarar Belshazzar da hukuncinsa na musamman, ko da yake daga ƙarshe Daniyel ya shiga cikin labarin yana kwatanta tutar.

A dokar Lahadi, ana wakilta “sa’a” ta keɓewar da Nebukadnezzar ya yi da mutuwar Belshazzar. “Sa’ar” da aka wakilta a matsayin buɗewar shari’a a sura ta huɗu tana nuna buɗewar shari’ar bincike a ranar 22 ga Oktoba, 1844, kuma tana kuma nuna buɗewar shari’ar zartarwa a dokar Lahadi. Ko dai buɗewar littattafan shari’a a cikin Wuri Mai Tsarki na sama a ranar 22 ga Oktoba, 1844, ko kuma farkon shari’ar Allah da aka kawo a kan waɗanda suka ƙi ceto, a farkon shari’ar zartarwa a dokar Lahadi ana wakiltar gargadin game da kowace irin shari’ar da ke gabatowa a cikin Daniyel sura ta huɗu ta hanyar farkon amfani da kalmar “sa’a,” kuma ainihin farkon kowanne daga cikin nau’o’in shari’a biyu ana wakilta shi ta amfani na biyu da aka yi da kalmar “sa’a” a sura ta huɗu.

Kalmar nahawu da ta shafi kalmar “sa’a” kamar yadda Daniyel ya yi amfani da ita ita ce cewa kalma ce mai “polysemy”. Polysemy kalma ce da take da ma’anoni dabam-dabam waɗanda dukkansu za a iya tara su a ƙarƙashin jigo guda. Sau biyar da Daniyel ya yi amfani da kalmar “sa’a,” duk suna nuni ne ga hukunci, amma kowannensu yana magana ne a kan fannoni dabam-dabam na ko dai hukuncin ramawa na Allah, wanda ake kira hukuncinsa na zartarwa, ko kuma hukuncin bincike na Allah inda yake tantance waɗanda za su tsira ko waɗanda ba za su tsira ba. Ko hukuncin binciken ne da ya fara a ranar 22 ga Oktoba, 1844, ko kuwa hukuncin zartarwa ne da zai fara da dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba, duka waɗannan hukuncai masu ci gaba

ne a yanayinsu. Hukuncin ramawar Allah, ko hukuncinsa na zartarwa, yana farawa ne da dokar Lahadi kuma yana karuwa a mataakai a hankali, har a karshe ya kai ga rufe kofofin jarabawar dan adam da annoba bakwai na karshe.

A cikin sura ta biyar ta littafin Daniyel an yi amfani da kalmar “awa” domin bayyana hukuncin zartarwa na Allah, kamar yadda mutuwar Belshazzar ta wakilta, tare da karshe al’ummar da yake mulka.

A daidai wannan sa’a sai yatsun hannun mutum suka bayyana, suka rubuta a gaban fitilar a kan farin bango fadar sarki; sarkin kuwa ya ga sashen hannun da yake rubutawa. Daniyel 5:5.

Hukuncin aiwatarwa yana farawa ne a dokar Lahadi, wadda kuma aka wakilta ta wajen kaddamarwar da Nebukadnezar ya yi wa siffar zinariya; amma wannan “sa’a” ta fi nuni ga kubutar mutanen Allah a cikin rikicin da aka haifar a dokar Lahadi. Hukuncin aiwatarwa a kan karuwar Taya, haka kuma a kan Amurka, yana farawa ne a dokar Lahadi, wadda ita ce “sa’ar” da take alamar hukunci a cikin littafin Daniyel.

Sai na ji wata murya dabam daga sama, tana cewa, Ku fito daga cikinta, ya mutanena, domin kada ku zama tarayya cikin zunubanta, kuma kada ku karbi annobanta. Gama zunubanta sun kai har sama, Allah kuwa ya tuna da muguntarenta. Ku sāka mata kamar yadda ta sāka muku, ku ninka mata ninki biyu gwargwadon ayyukanta: a cikin kofon da ta cika, ku cika mata ninki biyu. Da gwargwadon yadda ta daukaka kanta, ta kuma yi rayuwa ta jin dadi, haka nan ku ba ta azaba da baƙin ciki: gama tana cewa a cikin zuciyarta, Ina zaune sarauniya ce, ba gwauruwa ba ce ni, ba kuwa zan ga baƙin ciki ba. Saboda haka annobanta za su zo a rana guda, mutuwa, da makoki, da yunwa; za a kuma kōne ta kurmus da wuta: gama Ubangiji Allah mai shari’anta ta mai karfi ne. Sarakunan duniya kuma, waɗanda suka yi fasikanci tare da ita, suka kuma yi rayuwar jin dadi tare da ita, za su yi kuka dominta, su yi makoki saboda ita, sa’ad da za su ga hayaƙin kōnarta, suna tsaye daga nesa saboda tsoron azabarta, suna cewa, Kaito, kaito, ke babban birni Babila, ke birni mai karfi! gama a cikin sa’a guda ne hukuncinki ya zo. Ru’ya ta Yohanna 18:4–10.

Dokar Lahadi a cikin Amurka, wadda ita ce farkon hukuncin zartarwa, wanda shi ma yana tafiya a hankali mataki zuwa mataki, tana farawa ne a cikin “sa’a” da ‘ya’yan Allah waɗanda har yanzu suke cikin Babila ake kiransu su fito ta wurin tuta. Ita ce “sa’a” da hukunci yake saukowa a kan “wancan Babban birni, Babila”. Hukuncinta, wanda kalmar “sa’a” take wakilta, ya kunshi lokacin da ake kiran sauran garken Allah su fito daga Babila.

A wannan rana kuma sai a sami saiwar Yesse, wadda za ta tsaya ta zama tuta ga jama’a; zuwa gare ta al’ummai za su nemi mafaka; kuma hutunta zai zama mai daukaka. Kuma zai faru a wannan rana, cewa Ubangiji zai sāke daga hannunsa a karo na biyu domin ya mayar da ragowar mutanensa da suka ragu, daga Assuriya, da daga Masar, da daga Patros, da daga Kush, da daga Elam, da daga Shinar, da daga Hamat, da kuma daga tsibirani teku. Kuma zai kafa tuta ga al’ummai, ya tattara korarrun Isra’ila, ya kuma tara warwatattun Yahuda daga kusurwoyi huɗu na duniya. Ishaya 11:10–12.

Ubangiji ya kira mutane su fito daga Babila cikin motsin mala'ika na fari a shekara ta 1844, kuma dole ne a maimaita mala'ika na biyu na wannan tarihin a kwanaki na ƙarshe, sa'ad da "Ubangiji zai sāke sa hannunsa a karo na biyu domin ya maido da ragowar mutanensa." Ragowar mutanen da yake "sāke" kira su fito, ba su ne tuta ba, gama tuta ita ce "tushen Yesse," wanda ya tsaya a matsayin "tuta" wanda "Al'ummai" suke nema. A karo na biyu, Allah zai kira al'ummai su fito daga Babila.

Zai yi haka ne ta wajen fara tattara "korarrun Isra'ila," waɗanda su ne "warwatsattun Yahuza," kuma waɗanda suke fitowa "daga kusurwoyi huɗu na duniya," sa'ad da aka tattara su a ƙarshen kwana uku da rabi na kwanciya matattu a kan titi na Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha ɗaya, wanda ya ratsa kwarin matattun ƙasusuwan busassu na Ezekiyeɓ.

"Sa'a" lokacin da hukuncin zartarwa ya fara ga "Babila," waccan "babbar" birni mai "ƙarfi," shi ne irin wannan "sa'a" ta "babban girgizar ƙasa" da ke cikin Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha ɗaya. Hukuncin zartarwa na Allah yana farawa a wannan "sa'a," gama a cikin Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha ɗaya, akwai dubu bakwai da aka kashe a "sa'ar" girgizar ƙasar. Waɗannan dubu bakwai an wakilta su ta wurin "mafi ƙarfafan mutane" na Nebukadnezzar, waɗanda suka mutu suna jefa Shadrak, Meshak da Abednego cikin tanderun wuta da aka ƙara zaɓinsa har "sau bakwai" fiye da yadda aka saba. A cikin Juyin Juya Halin Faransa, "dubu bakwai" ɗin sun wakilci sarautar Faransa, ko kuma manyan ƙarfaffunta. Ba Belshazzar kaɗai aka kashe a sura ta biyar ba, amma an hallaka rundunarsa ma. "Sa'ar" dokar Lahadi tana fara tsanantawar da ake wakilta ta wurin jefa mutanen Allah cikin tanderun wuta, amma kuma tana nuna farkon hukuncin zartarwa na Allah a kan babban birnin Babila.

Haka kuma wannan shi ne "sa'ar" babbar girgizar ƙasa a cikin Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha ɗaya, sa'ad da ƙasusuwan da a ɗa matattu ne, waɗanda dabbar da ta fito daga ramın marar ƙasa ta kashe a kan titi, ake ɗaukaka su zuwa sama a matsayin tuta. A nan kuma wannan ita ce wannan "sa'a" ɗin nan ɗaya da ake busa masifa ta uku, wadda kuma ita ce ƙaho na bakwai. Ƙaho na bakwai shi ne masifa ta uku, kuma manufar wannan ƙahon masifa na ƙarshe ba kawai ta kawo hukunci a kan waɗanda suke tilasta bauta ta Lahadi ba ce, amma kuma ta fusata al'ummai. Masifa ta uku, ƙaho na bakwai, da fusatar da al'ummai, duk alamomi ne da suke magana game da rawar annabci ta Musulunci, kuma dukansu an sa su cikin "sa'ar" babbar girgizar ƙasa.

Sai suka ji wata babbar murya daga sama tana ce musu, Ku hauru nan. Sai suka haura zuwa sama cikin gajimare; maƙiyansu kuwa suka gan su. A wannan sa'a kuwa aka yi wata babbar girgizar ƙasa, sai kashi ɗaya cikin goma na birnin ya rushe, kuma a cikin girgizar ƙasar aka kashe mutane dubu bakwai; sauran kuwa suka firgita, suka kuma ba da ɗaukaka ga Allah na sama. Masifa ta biyu ta wuce; ga shi, masifa ta uku tana zuwa da sauri. Sai mala'ika na bakwai ya busa ƙaho; sai aka ji manyan muryoyi a sama suna cewa, Mulkokin wannan duniya sun zama mulkokin Ubangijinmu, da na Almasihunsa; kuma zai yi mulki har abada abadin. Sai dattawa ashirin da huɗu, waɗanda suke zaune a gaban Allah a kan kujerunsu, suka fāɗi rubda ciki, suka yi wa Allah sujada, suna cewa, Muna godiya gare ka, ya Ubangiji Allah Maɗaukaki, wanda yake, wanda ya kasance, kuma mai zuwa; domin ka karɓi babban ikonka, ka kuma yi mulki. Al'ummai kuwa sun yi fushi, amma fushinka ya zo, haka kuma lokacin matattu, domin

a yi musu shari'a, kuma ka ba da sakamako ga bayinka annabawa, da tsarkaka, da waɗanda suke tsoron sunanka, kanana da manya; kuma ka hallaka waɗanda suke hallaka duniya. Ru'ya ta Yohanna 11:12–18.

Kasusuwan matattu na Ezekiyel suna hauhawa “zuwa sama cikin gajimare; kuma maƙiyansu” suna kallon “su” a cikin “sa'a” lokacin da kaɗe-kaɗen Nebukadnezzar ya fara busawa, kuma karuwar Taya ta fara rerawa, kuma Isra'ila mai ridda ta fara rawa. Isra'ila mai ridda tana wakiltar annabin ƙarya, sarki Nebukadnezzar kuwa shi ne maciji, kuma karuwar Taya ita ce dabbar. An kwatanta rawar ta wurin annabawan Ba'al da annabawan kurmi a cikin labarin Iliya. An kuma kwatanta ta ta wurin rawar Salome, 'yar Hirudiyas. Ba'al shi ne allahn ƙarya namiji, Ashtoret kuwa ita ce annabawan kurmi, wadda allahntaka ce ta mace. Tare suna wakiltar haɗuwar coci (matar) da gwamnati (namijin). Tare suna wakiltar annabin ƙarya na Amurka. Salome tana nuna cewa annabin ƙarya 'yar Roma ce, wadda siffarta ita ce haɗuwar coci da gwamnati a Amurka.

Saboda haka a wannan lokaci waɗansu Kaldiyawa suka matso kusa, suka kai ƙara a kan Yahudawan. Suka yi magana, suka ce wa sarki Nebukadnezzar, Ya sarki, ka rayu har abada. Kai, ya sarki, ka ba da umarni cewa kowane mutum da zai ji karar ƙaho, sarewa, molo, algaita, garaya, da dulcimer, da kowane irin kiɗa, zai faɗi ƙasa ya yi sujada ga siffar zinariya. Kuma duk wanda bai faɗi ƙasa ya yi sujada ba, za a jefa shi cikin tsakiyar tanderun wuta mai ƙuna. Akwai waɗansu Yahudawa waɗanda ka sa a kan al'amuran lardin Babila, Shadrak, Meshak, da Abednego; waɗannan mutane, ya sarki, ba su kula da kai ba: ba sa bauta wa allolinka, kuma ba sa yi wa siffar zinariyar da ka kafa sujada. Daniyel 3:8–12.

A cikin wannan “sa'a,” maƙiyan Shadrach, Meshach da Abednego suka ga cewa sun ƙi alamar dabbar, sa'an nan kuma suka roki sarki ya aiwatar da hukuncin da aka tsara. A cikin wannan “sa'a,” dokar Lahadi, wadda ita ce girgizar da ke fuskantar dabbar duniya (girgizar ƙasa), fushi da hasalar Nebukadnezzar suna bayyana.

Sai Nebukadnezzar, cikin hasala da fushinsa, ya ba da umarni a kawo Shadrak, Meshak, da Abednego. Sai aka kawo waɗannan mutane a gaban sarki. Daniyel 3:13.

Tsanantawar da ake yi wa shaidun Allah biyu (Shadrak, Meshak da Abednego), ana aiwatar da ita ne sa'ad da suka ƙi su rusuna, ko kuma kamar yadda Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha ɗaya ta bayyana—suka tsaya da ƙafafunsu.

Bayan kwana uku da rabi, Ruhun rai daga wurin Allah ya shiga cikinsu, suka tsaya a kan ƙafafunsu; kuma babban tsoro ya faɗo a kan waɗanda suka gan su. Suka kuma ji babbar murya daga sama tana ce musu, Ku hau nan. Sai suka haura zuwa sama cikin girgije; abokan gaɓansu kuwa suka gan su. Ru'ya ta Yohanna 11:11, 12.

Da kin rusuna, suna tsaye a kafafunsu kamar ƙaƙƙarfan rundunar Ezekiyel. Suna tsayawa sa'ad da suka karɓa, sa'an nan kuma suka shelanta saƙon hatimin da yake adawa da kafa haɗin kai tsakanin coci da ƙasa a cikin Amurka, kuma yake yin gargadi game da dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba, yana kuma bayyana cewa hukuncin ramuwar gayya na Allah yana dab da cika ta wurin Musulunci na Bala'i na uku. Saƙon Kukan Tsakar Dare yana wakiltuwa da “asirin” da aka bayyana wa Daniyel a sura ta biyu, kuma sa'ad da mutanen Allah na kwanaki na ƙarshe suka kafu a cikin

wannan “gaskiya,” ba za a iya girgiza su ba, kuma ba za su girgizu ba saboda girgizar kasa mai gabatowa.

“Aikin da ake yi a Battle Creek yana bisa irin wannan tsari ne. Shugabannin da ke cikin sanitarium sun cakuda kansu da marasa bangaskiya, suna karɓar su cikin shawarwarinsu, fiye ko kasa da haka, amma abin kamar yin aiki ne da idanunsu a rufe. Sun rasa ganewa domin su ga abin da zai auko mana a kowane lokaci. Akwai ruhun fid da rai, na yaƙi da zubar da jini, kuma wannan ruhu zai karu har zuwa ainihin karshen zamani. Da zarar an hatimce mutanen Allah a goshinsu—ba wani hatimi ko alama ba ne da za a iya gani, sai dai tabbatuwa cikin gaskiya, ta fuskar hankali da ta ruhaniya, har ba za a iya motsa su ba—da zarar an hatimce mutanen Allah kuma aka shirya su domin girgizawar, zai zo. Hakika, ya riga ya fara. Hukunce-hukuncen Allah yanzu suna bisa kasar, domin su ba mu gargadi, domin mu san abin da ke zuwa.” Manuscript Releases, juzu’i na 10, 252.

Hatimcin yana wakiltar alama wadda da farko mutane ba za su iya gani ba, amma daga baya kowa zai gan ta. Sa’ad da mutanen Allah suka karɓi sakon Kukan Tsakar Dare, wanda aka wakilta ta wurin “asirin” da aka bayyana wa Daniyel a babi na biyu, sun karɓi “asirin” siffar dabbar da ke kaiwa ga alamar dabbar, wadda take kawo hukuncin Allah, wanda ake aiwatarwa ta wurin Musulunci. Wannan yana faruwa ne a lokacin da “ruhun matsanancin kunci, na yaƙi da zubar da jini” yake karuwa. Wannan lokacin shi ne yanzu. Yana faruwa ne sa’ad da shugabannin Adventism ba za su iya gani ba saboda makantar Laodicea. A cikin aikin hatimci wanda yake cika a Kukan Tsakar Dare, ana buga hatimin a goshin budurwai masu hikima, amma ba a ganinsa. Shadrak, Meshak da Abednego suna wakiltar waɗanda suka kafu cikin gaskiya, kamar yadda aka kwatanta ta wurin tattaunawarsu da Nebukadnezzar.

Nebukadnezzar ya yi magana ya ce musu, “Shin gaskiya ne, ya Shadrak, Meshak, da Abednego, ba ku bauta wa allolina, kuma ba ku yi wa siffar zinariya da na kafa sujada ba? Yanzu kuwa, in kuna shirye cewa a daidai lokacin da kuka ji karar kaho, sarewa, garaya, molo, zabura, da dulcimer, da kowane irin kaɗe-kaɗe, ku faɗi ku yi wa siffar da na yi sujada; to, da kyau. Amma in ba ku yi sujada ba, a wannan sa’a za a jefa ku cikin tsakiyar tanderun wuta mai kuma; kuma wane ne wannan Allah da zai cece ku daga hannuna?” Shadrak, Meshak, da Abednego suka amsa suka ce wa sarki, “Ya Nebukadnezzar, ba mu da bukatar mu ba ka amsa a kan wannan al’amari. In haka ne, Allahmu wanda muke bauta wa yana da ikon cece mu daga tanderun wuta mai kuma, kuma zai cece mu daga hannunka, ya sarki. Amma ko da ba haka ba, ka sani, ya sarki, cewa ba za mu bauta wa allolinka ba, kuma ba za mu yi wa siffar zinariya da ka kafa sujada ba.” Daniyel 3:14–18.

Bayan haka, manyan bayin nan uku za su bayyana hatimin Allah wanda za a iya gani. Sai waɗanda tuni suke da hatimin a cikinsu wanda ba a iya gani ne kaɗai za su shiga cikin bayyana hatimin Allah a lokacin da dole ne a gan shi.

Sai Nebukadnezzar ya cika da fushi kwarai, fuskar kamanninsa kuwa ta canja ga Shadrak, Meshak, da Abednego. Saboda haka ya yi magana, ya ba da umarni a kara zafafa tanderun sau bakwai fiye da yadda aka saba zafafa shi. Ya kuma umarci mafifitan mazaje masu karfi da suke cikin rundunarsa su daure Shadrak, Meshak, da Abednego, su jefa su cikin tanderun wuta mai

ƙuna. Sa'an nan aka ɗaure waɗannan maza da rigunansu, da wandunansu, da rawanansu, da sauran tufafinsu, aka jefa su cikin tsakiyar tanderun wuta mai ƙuna. Saboda umarnin sarki ya kasance na gaggawa, tanderun kuma ya yi zafi fiye da kima, harshen wutar ya kashe mutanen da suka ɗauki Shadrak, Meshak, da Abednego. Waɗannan mutane uku kuwa, wato Shadrak, Meshak, da Abednego, suka fāɗi a ɗaure cikin tsakiyar tanderun wuta mai ƙuna. Sa'an nan sarki Nebukadnezzar ya yi mamaki ƙwarai, ya tashi da sauri, ya yi magana ya ce wa mashawartansa, “Ba mutane uku muka jefa cikin wutar a ɗaure ba?” Suka amsa suka ce wa sarki, “Gaskiya ne, ya sarki.” Ya amsa ya ce, “Ga shi, ina ganin mutane huɗu a sake, suna tafiya a tsakiyar wutar, ba su da wani rauni; kamannin na huɗun kuwa yana kama da ‘Dan Allah.” Daniyel 3:19–25.

Sai a ɗaga shaidun nan biyu, waɗanda Shadrak, Meshak da Abednego suke wakilta, su zama tuta; sa'an nan kuma za a ga hatimin.

“Aikin Ruhu Mai Tsarki shi ne ya gamsar da duniya game da zunubi, da adalci, da kuma hukunci. Duniya za a iya yi mata gargadi ne kawai ta wurin ganin waɗanda suka gaskata gaskiya an tsarkake su ta wurin gaskiya, suna aiki bisa manyan ƙa'idoji masu tsarki, suna nuna, a wata ma'ana mai ɗaukaka kuma mai girma, iyakar rarrabewa tsakanin waɗanda suke kiyaye dokokin Allah, da waɗanda suke take su a ƙarƙashin ƙafafunsu. Tsarkakewar Ruhu tana fito da bambanci tsakanin waɗanda suke da hatimin Allah, da waɗanda suke kiyaye ranar hutawa ta jabu. Sa'ad da gwaji ya zo, za a nuna sarai abin da alamar dabbar take. Ita ce kiyaye Lahadi. Waɗanda, bayan sun ji gaskiya, suka ci gaba da ɗaukar wannan rana a matsayin mai tsarki, suna ɗauke da sa hannun mutumin zunubi, wanda ya yi tunanin canja lokuta da dokoki. Bible Training School, Disamba 1, 1903.”

A lokacin dokar Lahadi, Amurka za ta juya zuwa ga Majalisar 'Dinkin Duniya domin ta cika aikinta na annabci. Za ta yaudari duniya ta wurin waɗannan mu'ujizai da take aikatawa, kamar yadda aka wakilta ta wurin rawar Salome. Yayin da take yin rawarta ta rufi, karuwar Taya za ta kasance tana rera waƙoƙinta, kuma ƙungiyar makadan Nebukadnezzar za ta busa kiɗan. Amurka ce za ta jagoranta wajen tilasta wa duniya ta karfi waƙar, ta kuma rusuna a gaban siffar.

Sai na ga wata dabba dabam tana fitowa daga ƙasa; tana kuwa da ƙaho biyu kamar ɗan rago, amma tana magana kamar maciji. Kuma tana aiwatar da dukan ikon dabbar farko a gabanta, tana sa duniya da mazaunanta su yi wa dabbar farko sujada, wadda aka warkar da mugun raunin da ya kusa kashe ta. Kuma tana yin manyan al'ajibai, har ma tana sa wuta ta sauko daga sama zuwa ƙasa a gaban mutane, tana kuma ruɗar waɗanda suke zaune a duniya ta wurin waɗannan mu'ujizai da aka ba ta ikon yi a gaban dabbar; tana cewa wa waɗanda suke zaune a duniya su yi wa dabbar gunki, wadda ta sami rauni ta wurin takobi, duk da haka ta rayu. Kuma aka ba ta iko ta ba wa gunkin dabbar numfashin rai, domin gunkin dabbar ya yi magana, kuma ya sa a kashe duk waɗanda ba za su yi wa gunkin dabbar sujada ba. Kuma tana sa kowa da kowa, ƙanana da manya, mawadata da matalauta, 'yantattu da bayi, su karfi alama a hannunsu na dama, ko a goshinsu; domin kada wani ya iya saya ko ya sayar, sai wanda yake da alamar, ko sunan dabbar, ko adadin sunanta. Ga hikima. Mai fahimta ya kiɗiddige adadin dabbar; gama adadin mutum ne; adadinta kuwa ɗari shida da sittin da shida ne. Ru'ya ta Yohanna 13:11–18.

Masar a kwanakin ƙarshe tana wakiltar duniya (wadda a wancan lokaci Majalisar Dinkin Duniya take mulka), amma akwai “Kaiton” (alar Musulunci), wanda aka furta a kan waɗanda (Amurka) suke komawa Masar domin neman taimako. Sa’ad da aka jefa mutum uku nagari cikin gagarumar wutar, suka zama tuta ga duniya, wutar ba ainihin wutar Nebukadnezzar ba ce.

Kaiton waɗanda suke gangarawa zuwa Masar domin neman taimako; suke dogara ga dawakai, suna kuma sa zuciyarsu ga karusai, domin suna da yawa; da kuma ga mahayan dawakai, domin suna da ƙarfi ƙwarai; amma ba sa duban Mai Tsarki na Isra’ila, ba kuwa sa neman Ubangiji! Duk da haka shi ma mai hikima ne, zai kawo mugunta, ba kuwa zai janye kalmominsa ba; amma zai tashi gāba da gidan masu aikata mugunta, da kuma gāba da taimakon masu aikata zunubi. To, Masarawa mutane ne, ba Allah ba; dawakansu kuma nama ne, ba ruhu ba. Sa’ad da Ubangiji zai miƙa hannunsa, mai taimakon nan zai fāɗi, shi kuma wanda ake taimakonsa zai rushe, dukansu kuma za su hallaka tare. Gama haka Ubangiji ya faɗa mini, Kamar yadda zaki da ɗan zaki suke ruri a kan abin farautarsu, sa’ad da aka kira taron makiyaya su fito gāba da shi, ba zai ji tsoron muryarsu ba, ba kuwa zai ƙasƙantar da kansa saboda hayaniyarsu ba: haka Ubangiji Mai Runduna zai sauko ya yi yaƙi saboda Dutsen Sihiyona, da kuma saboda tudunta. Kamar tsuntsaye masu shawagi, haka Ubangiji Mai Runduna zai ƙāre Urushalima; yana ƙāriyarta kuma zai cece ta; yana wucewa a kanta kuma zai kiyaye ta. Ku komo gare shi, wanda ‘ya’yan Isra’ila suka yi masa tawaye ƙwarai. Gama a wannan rana kowane mutum zai yar da gumakansa na azurfa, da gumakansa na zinariya, waɗanda hannuwanku da kanku kuka yi muku domin zunubi. Sa’an nan Assuriyawa za su fāɗi da takobi, ba na jarumi ba; takobi kuma, ba na ƙaramin mutum ba, zai cinye shi: amma zai gudu daga takobi, samarinya kuma za a rinjaye su. Zai haye zuwa mafakarsa mai ƙarfi saboda tsoro, sarakunansa kuma za su firgita saboda tuta, in ji Ubangiji, wanda wutarsa take a Sihiyona, murhunsa kuma a Urushalima. Ishaya 31:1–9.

Urushalima ita ce tanderun da duniya za ta duba zuwa gare ta, kuma za su ga maza huɗu suna tafiya a cikinta.

Sa’an nan Nebukadnezzar ya matsa kusa da bakin tanderun wuta mai ƙuna, ya yi magana, ya ce, Shadrak, Meshak, da Abednego, ku bayin Allah Maɗaukaki, ku fito, ku zo nan. Sa’an nan Shadrak, Meshak, da Abednego suka fito daga tsakiyar wutar. Sarakuna, da gwamnoni, da shugabannin mayaƙa, da mashawartan sarki kuwa, da suka taru tare, suka ga waɗannan mutane, waɗanda wutar ba ta da wani iko a kan jikinsu; ba a ƙone ko da gashin kansu ɗaya ba, tufafinsu kuma ba su canja ba, ƙamshin wuta ma bai ratsa gare su ba. Sa’an nan Nebukadnezzar ya yi magana, ya ce, Yabo ya tabbata ga Allah na Shadrak, Meshak, da Abednego, wanda ya aiko mala’ikansa, ya ceci bayinsa waɗanda suka dogara gare shi, suka ƙi bin maganar sarki, suka miƙa jikinsu, domin kada su bauta wa ko su yi sujada ga wani allah, sai ga nasu Allah kaɗai. Daniyel 3:26–28.

Sa’an nan Nebukadnezzar ya sake yin wata doka. Wannan doka tana wakiltar doka ta ƙarshe a kwanaki na ƙarshe. Ya fitar da dokar kisa, wadda a cikin raunanan ƙoƙarinsa na ɗaukaka Allah na sama, a zahiri take zama alamar annabci ta dokar kisa a ƙarshen duniya. Nebukadnezzar, yana wakiltar wani sarki a ƙarshen duniya, alama ce ta sarakuna goma na macijin da suke yin fasikanci tare da karuwar Roma. Doka ta gaba a cikin jerin abubuwan annabci ita ce dokar kisa, kuma ko da

yake Nebukadnezzar yana yin shelanta domin zamaninsa, a zahiri yana wakiltar doka ta ƙarshe ta haɗin kai mai ninki uku a kwanaki na ƙarshe. Wannan doka ita ce dokar kisa da ake fara aiwatarwa bayan lokacin jarabawa ya rufe, amma ba a taɓa aiwatar da ita a kan mutanen Allah ba.

Saboda haka na ba da umarni, cewa dukkan jama'a, al'umma, da harsuna, waɗanda suka faɗi wani abu marar kyau game da Allah na Shadrak, Meshak, da Abednego, za a yayyanka su gunduwa-gunduwa, kuma gidajensu za su zama juji na kashi; domin babu wani Allah dabam da zai iya kuɓutarwa kamar haka. Sa'an nan sarki ya ɗaukaka Shadrak, Meshak, da Abednego, a lardin Babila. Daniyel 3:29, 30.

Yanzu mun riga mun sanya isasshen abin da ke cikin surori uku na farko na Daniyel a cikin tarihin rubutu domin mu fara nazarinmu na sura ta huɗu da ta biyar, waɗanda ake tafiyar da su bisa ga ƙa'idar annabci ta “maimaitawa da faɗaɗawa”. Sura ta huɗu ta Daniyel tana nuna shekarar 1798 da farkon dabbar ƙasa, kuma sura ta biyar ta Daniyel tana nuna dokar Lahadi, da kuma ƙarshen dabbar ƙasa yayin da take magana kamar maciji. Dole ne a haɗa waɗannan surori biyu “layi bisa layi” da surori uku na farko domin a gina a kan tsarin saƙonnin mala'iku uku. Saboda wannan gaskiya, da farko za mu yi taka-tsantsan mu fayyace ƙa'idar “layi bisa layi”.

Za mu ci gaba a makala ta gaba.

“An bai wa Belshazzar damammaki masu yawa domin sanin da kuma aikata nufin Allah ba. Ya ga kakansa Nebukadnezzar an kore shi daga cikin zamantakewar mutane. Ya ga hikimar da sarkin mai girman kai yake taƙama da ita an ɗauke ta daga gare shi ta wurin Wanda ya ba shi ita. Ya ga an kore sarkin daga mulkinsa, aka mai da shi abokin dabbobin jeji. Amma ƙaunar nishaɗi da ɗaukaka kai ta Belshazzar ta shafe darussan da bai taɓa kamata ya manta da su ba; sai ya aikata zunubai irin waɗanda suka jawo fitattun hukunce-hukuncen Allah a kan Nebukadnezzar. Ya barnatar da damammakin da aka ba shi cikin alheri, yana sakaci da amfani da damammakin da suke cikin ikonsa domin ya san gaskiya. ‘Me ya kamata in yi domin in sami ceto?’ tambaya ce da babban sarkin nan amma wawa ya wuce ta a cikin halin ko-in-kula.” Bible Echo, 25 ga Afrilu, 1898.